

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa [...] Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko T. B.

o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 stycznia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 21 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w B. na rzecz radcy prawnej A. C. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną pozwanej T. B. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej T. B. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 21 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ca [...], Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną,

wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej pozwana upatruje w nieprawidłowym rozkładzie ciężaru dowodu, w sytuacji gdy kontestowała ona fakt udzielenia jej pożyczki złotówkowej.

Z wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że pozwana zawarła ze stroną powodową w dniu 18 stycznia 2017 r. umowę pożyczki w kwocie 57 665,03 zł, z czego kwotę 50 851 zł na spłatę innych kredytów i na cele konsumpcyjne oraz kwotę 6 814,03 zł na pokrycie prowizji bankowej. Upoważniła powodowy Bank do przekazania z udzielonego kredytu kwoty 45 151 zł na skonkretyzowany rachunek spółdzielczej kasy oszczędnościowo - kredytowej w celu spłaty zobowiązania pożyczkowego, a kwotę 5 700 zł pozwana miała otrzymać przelewem. Całkowity kwota do spłaty została określona na kwotę 81 165,25 zł. Spłata miała następować w ratach do 19 stycznia 2025 r. W stosunku do zadłużenia przeterminowanego zostały zastrzeżone umowne odsetki karne w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie, które w dniu zawarcia umowy wynosiły 14% w skali roku. Wypowiedzenie umowy pożyczki nastąpiło z zachowaniem procedury określonej w art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 1896; dalej: „pr. bank.”). Pozwana tytułem rat pożyczkowych w okresie od 5 kwietnia 2017 r. do 11 października 2018 r. spłaciła kwotę 20 950,34 zł.

Lektura uzasadniania zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w przedstawionym wyżej rozumieniu przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Niezależnie od dochowania przy wypowiedzeniu umowy pożyczki warunków umownych i przede wszystkim art. 75c w zw. z art. 78 pr. bank., postanowienia zawartej umowy nie były sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 1083), w szczególności z art. 5 pkt 6 - 7, art. 30, art. 33a i art. 36 ust. 1 i 2 w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, a także art. 359 § 2¹ k.p.c. Z kolei jeśli chodzi o kwestię rozkładu ciężaru dowodu odnośnie do wypłaty pozwanej kwoty pożyczki, to przecież część została przelana na jej rachunek bankowy, co wynika z potwierdzenia tej czynności (k. 148), część została pobrana na pokrycie prowizji bankowej, zaś pozostałą kwotę pożyczkodawca przelał na wskazany przez pozwaną rachunek w celu pokrycia jej zobowiązania w stosunku do spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, zgodnie z umową. Wprawdzie strona powodowa nie przedłożyła potwierdzenia przelewu, ale pozwana nie twierdziła, że spółdzielcza kasa wzywała ją do zapłaty, co potwierdza, że powodowy Bank wykonał umowę; do akt została przedłożona przez niego umowa pożyczki pozwanej ze spółdzielczą kasą. Ponadto pozwana miała możliwość wykazania, że została wykonana umowa przedkładając historię rachunku, na który były dokonywane spłaty rat pożyczkowych w spółdzielczej kasie. Wreszcie fakt częściowej spłaty pożyczki zawartej z powodowym Bankiem potwierdza jej wykonanie.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie art. 22³ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (jedn. tekst: Dz. U.

z 2020 r., poz. 75) w zw. z § 8 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 oraz art. 22 k.p.c. w zw. z § 16 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2019, poz. 68), mając na uwadze okoliczność udziału pełnomocnika w poprzednich fazach postępowania (k. 92).